

Andet afsnit (Livets kosmiske grundplan) – kapitel 7

(Verdensaltets kosmiske tilværelsesplaner) – Lektion 63

Fra Plante til dyr (fortsat fra lektion 62)

Dyrerigets kosmiske mission

77.

Vi har hermed gennemført vor fremstilling af de træk, der specielt karakteriserer verdensaltets seks kosmiske tilværelsesplaner. Vi startede med at omtale dyreriget, der forløb over i det jordiske menneskerige. Derefter omtaltes det rigtige menneskerige, visdomsriget, den guddommelige verden og salighedsriget. Og endelig til slut blev planteriget omtalt.

-Når vi har ventet til sidst med at omtale planteriget, der jo egentlig er spiralafsnittes første tilværelsesplan, skyldes det den omstændighed, at det har været magtpåliggende tydeligt at demonstrere, hvorledes udviklingsbuen og udviklingsbuen afløser hinanden. Dette sker nemlig gennem fuldbyrdelsen af særlige processer, som finder sted i netop planteriget. I dette tilværelsesplan starter væsnerne deres tilværelse som fysisk sovende individer, der må finde sig i hvad som helst, den omgivende natur udsætter dem for. De er simpelt hen ikke i stand til hverken at gennemføre vågne, dagsbevidste, fysiske observationer, eller i større udstrækning at gennemføre nogen effektiv beskyttelse af deres organisme.

Deres dagsbevidsthed har de fremdeles i salighedsriget, og den fysiske zone er i det hele taget kun et sekundært bevidsthedsområde, et nat-bevidsthedsområde.

I det lange løb medfører imidlertid det fysiske plan gennem sine mange voldelige påvirkninger af planteorganismen en udvikling af organiske anlæg, der langsomt lader planten fremstå som et væsen, der tilhører et helt nyt tilværelsesplan, nemlig dyreriget. Disse anlæg har form af effektive forsvarsforanstaltninger (næb og klør m.v.), et perfekt fysisk sansesystem samt en suveræn, fysisk bevægelsesfrihed.

Det er uden videre klart, at disse forskellige anlæg i høj grad er egnede til at sikre planten en beskyttelse af organismen, som tidligere aldeles ikke var mulig. Men det vil også let kunne ses, at der gennem denne udvikling foranlediges et afgørende vendepunkt i plantevæsnets bevidsthedstilstand. Ikke mindst gælder dette med hensyn til udviklingen af det fysiske sansesystem, thi med etableringen af dette engageres væsnet pludseligt helt anderledes konkret i det fysiske materieområdes tildragelser. Nu er det ikke længere anelsesoplevelser, der er tale om, men derimod konkrete og rigt detaljerede fysiske dagsbevidsthedsoplevelser; ja, netop dagsbevidsthedsoplevelser! Med det fysiske sansesystems etablering har væsnet nemlig fået sin dagsbevidsthed overført fra salighedsriget til det fysiske tilværelsesplan, og det betyder, at det nu begynder at gøre vågne, fysiske erfaringer. Men med denne begyndelse er også begyndelsen til en ny udviklingsbue indvarslet. En udviklingsbue, som dermed placerer sine allerførste indledende stadier på tærskelen mellem planteriget og dyreriget. Og det er netop dette, det her er så vigtigt at hæfte sig ved: det, der definitivt markerer plantens forvandling til dyr, er frem for alt, at den har fået sin dagsbevidsthed overført til det fysiske plan. Til at begynde med gør dette sig naturligvis gældende i en meget elementær og beskeden udstrækning, ligesom det med tilknytning til mange mellemstadier som f.eks. kødædende plante og plantelignende

dyr (soldug, kandebærer, venusvifte, søanemoner, søliljer og søfjer m.m.) sker overordenligt langsomt og gradvist. Men situationen udarter tydeligere og tydeligere, efterhånden som væsnet får sit fysiske sansesystem udviklet, og den når, som det sikkert vil kunne forstås, sit højdepunkt, når det engang på ny besidder kosmisk bevidsthed på det fysiske plan.

Med overføringen af dagsbevidstheden til det fysiske plan er væsnet altså begyndt at gøre realistiske erfaringer. Og hvilke erfaringer gør det så først og fremmest? Det gør frem for alt den særlige erfaring, at nogle ting i den fysiske verden giver anledning til behagsoplevelser, mens derimod andre giver anledning til ubehagsoplevelser. Det lærer med andre ord at skelne mellem årsager til behageligheder og årsager til ubehageligheder, hvilket igen vil sige, at det specielt lærer at skelne mellem begreberne "godt" og "ondt". Men dette var jo netop også, hvad der i så høj grad tiltrængtes. Fra omtalen af den guddommelige verden husker vi, hvorledes det for væsnerne efterhånden begyndte at knibe med at kende forskel på godt og ondt, og hvorledes det derfor tog til at blive aktuelt med en genopfriskning af kendskabet til netop denne forskel. Det er altså en sådan genopfriskning der nu begynder at finde sted i den fysiske verdens dyrerige, til hvilket det før så guddommelige væsen efterhånden har fået overført sin dagsbevidsthed. Det begyndte i planteriget med, at væsnet foruden adskillige livgivende påvirkninger (sol, lys, luft og varme) også var udsat for en mangfoldighed af dræbende og lemlæstende påvirkninger, som det ganske vist ikke kunne gøre sig begribelige, men som dog fremkaldte visse behags- og ubehagsanselser hos det. Og det fortsatte med, at disse påvirkninger i det lange løb virkede som stimulerende impulser på de talentkerner, væsnet havde med sig fra sit ophold i det foregående spiralafsnits visdomsrige og guddommelige verden, og hvori hele dets organiske fremtid er nedlagt. Og endelig slutter det med, at væsnet gennem en heraf følgende udvikling af bl.a. et perfekt, fysisk sansesystem forvandles til dyr og dermed til en væsenstype, der råder over en suveræn, fysisk orienteringsevne. Med denne orienteringsevnes etablering er det blevet i stand til på realistisk vis at erfare forskellen på godt og ondt, og det i en sådan grad, at det lige fra første færd begynder at udnytte disse erfaringer til udbygning af yderligere en beskyttelse af sin organisme. Det er kort sagt for alvor begyndt at spise af kundskabens træ på godt og ondt! Men derved tvinges det også til at forlade det paradys, det tidligere var knyttet til. For med dagsbevidsthedens overførsel til den fysiske verden er det nu nødt til at koncentrere alle til rådighed stående åndsevner om den ene opgave at opretholde livet i den fysiske verden. Bl.a. kan det nu ikke længere, som da det var plante, omsætte uorganiske stoffer til organiske stoffer og på den måde klare sig ved mineralernæring plus solenergi. Det må skaffe sig næringsemner, som af andre væsner allerede er opbygget til organiske stoffer, hvilket betyder, at det har sin ernæring baseret på det dræbende princip. Og hertil må det på de områder, hvor det drejer sig om at værge for sig, ligeledes drage det dræbende princip i sin tjeneste. Det er kort sagt nu kommet i den situation at måtte dræbe for at leve, lige som det med alle til rådighed stående midler og erfaringer må beskytte sig mod selv at blive dræbt, fordi andre, ligestillede væsner på samme måde er henvist til at måtte dræbe for at leve. Det har med andre ord totalt fået sin bevidsthed engageret i det dræbende princip tankeklimaer, hvad der uundgåeligt betyder, at det også definitivt har forladt dét paradys, som de høje guddommelige, kærlighedslysende verdener repræsenterer.

Hvad der hermed er kommet til udtryk er således en tilstand, som er speciel for dyret, og den skyldes altså i første række, at dyret frem gennem sine mange stadier som plante gradvist har fået udviklet et så bæredygtigt, fysisk sansesystem, at det kan have sin dagsbevidsthed på det fysiske plan. -Det er vist uden videre klart, at dyret med denne tilstands indtræden også har mistet sin kosmiske bevidsthed. Denne var jo betinget af, at væsnet kun beskæftigede sig med det livgivende princip tankeklimaer, hvilket igen vil sige med næstekærlighedens tankeklimaer. Dyret er dermed et væsen, som ikke alene kun råder over et meget spinkelt, fysisk erfaringsmateriale; det er dertil berøvet den dagsbevidste kontakt med det erfaringsmateriale, som hidrører fra det foregående spiralafsnits

mange oplevelser. Dyret befinder sig således i et åndeligt mørke, som ikke engang planten kendte. Thi under hele sit ophold i planteriget havde planten jo sin dagsbevidsthed knyttet til salighedsriget og levede dér et liv, der i så høj grad var i kontakt med livsloven, at dets kosmiske bevidsthed kunne opretholdes. Selv ikke de overtrædelser af livsloven, som plantevæsnerne på forskellig måde i begrænset målestok gjorde sig skyld i (f.eks. kamp om lys og plads) kunne ændre ved dette forhold. Det skyldes simpelthen den omstændighed, at plantevæsnerne slet ikke var bevidste i disse funktioner. Disse var rent automatiske natbevidsthedsfunktioner, hvis eksistens det enkelte plantevæsen højst kunne have et ubetydeligt anelsesmæssigt kendskab til, hvilket igen betyder, at de pågældende funktioner ikke var forbundne med nogen som helst form for dræbende tankeklimaer, der optrådte i dets dagsbevidsthed. Denne forholdt sig stadig helt i kontakt med næstekærlighedens normer og kunne derfor fremdeles opretholde en kosmisk bevidsthedstilstand.

De funktioner af dræbende natur, som knytter sig til planter, må altså udelukkende betragtes som ubevidste natbevidsthedsfunktioner, der på ingen måde forstyrrer dette væsens indre, kosmiske bevidsthedstilstand. Denne brydes derfor først i det øjeblik, dagsbevidstheden overføres til det fysiske plan og væsnet fremtræder som et dyr. Da går uhjælpeligt den kosmiske bevidsthed tabt, hvad der i det lange løb også uundgåeligt medfører tabet af den dagsbevidste forbindelse med udødeligheden. Men herigennem grundlægges i virkeligheden samtidig en spore, der med tiden stadig stærkere vil gøre sin indflydelse gældende, nemlig en spore, der i væsnets allerdybeste, ubevidste indre lige akkurat driver det frem til det stadium, hvor det som rigtigt menneske atter opnår kosmisk bevidsthed.

78.

Gennem sin forvandling til dyr er plantevæsnet altså kommet i den situation at have mistet sin kosmiske bevidsthed. Men samtidig befinder det sig under forhold, der skænker det en udsøgt specialundervisning i forskellen på begreberne "godt" og "ondt". At denne specialundervisning netop var tiltrængt, har vi nylig konstateret, og det bidrager naturligvis til, at vi i situationen stadig kan se en bekræftelse på de guddommelige ord: "Alt er såre godt". For vi forstår, at en ny erfaringsdannelse på dette område netop var nødvendig for, at en tilfredsstillende kosmisk bevidsthedstilstand atter lod sig genoprette. Og passagen ned gennem planteriget og frem gennem dyreriget kommer dermed til syne som et nødvendigt led i den kosmiske bevidstheds opretholdelse og fornyelse. Men også på et andet vigtigt område bidrager opholdet i den fysiske verden til vigtig fornyelse, nemlig til fornyelse af Jeg-fornemmelsen eller Jegbevidstheden. I forbindelse med den svigtende evne til at kende forskel på godt og ondt husker vi, at også evnen til at registrere sin egen personlige individualitet og sit eget personlige Jeg-element begyndte at svigte, således at også en fornyelse af denne evne begyndte at blive aktuel. Og netop en sådan fornyelse muliggøres i den fysiske verden. Dette er tilfældet af den enkle grund, at væsnerne her i allerhøjeste grad er henvist til hver især at måtte stole på sig selv og klare for sig selv, i hvert fald i dyreriget. Hvert enkelt individ kan kun regne med sig selv og må dertil først og fremmest tænke på sig selv, hvad der i det lange løb uundgåeligt medfører, at den personlige Jeg-fornemmelse og dermed også individualitetsfornemmelsen bliver gendannet eller fornyet i væsners bevidsthed. Det varer ganske vist længe, før de bliver bevidste i denne fornyede Jeg-indstilling, men det omstøder ikke, at fornyelsens proces i al stilhed fuldbyrder sig. Og på denne måde kan man se, hvorledes den fysiske verden med hele sin særlige natur og alle sine særlige krav fungerer som en zone, hvor de levende væsner kan få både anledning og lejlighed til at gennemføre en fuldstændig fornyelse af sig selv. Ikke alene får de nemlig her fornyet deres Jeg-bevidsthed samt evne til at kende forskel på godt og ondt. Gennem tilknytningen til det nye organismeprincip får de yderligere deres fysiske-organiske fremtræden fuldstændigt fornyet, hvad der betyder, at de på et helt nyt grundlag kan beriges med et sæt fysiske erfaringer, som senere i en kommende epokes visdomsrigte og guddommelige verden kan gøres til genstand for en højintellektuel, kosmisk

bevidstheds viderebehandling i kærlighedslivets og underholdningslivets tjeneste. Det fremgår således tydeligt, at den fysiske verdens dyrerige trods sin egenskab af selve det dræbende princip hjemstavn og kulminationszone ikke er noget virkeligt onde, men derimod dybest set et gode, uden hvilket det evige spiralkredsløb og dermed verdensaltets samtlige seks, kosmiske tilværelsesplaner aldrig nogen sinde ville kunne opretholdes. At forvandles fra plante til dyr er således ikke nogen tragedie, men derimod en opfyldelse af plantevæsnets dybeste kosmiske behov. Det er simpelt hen en opfyldelse af livets evige, kosmiske grundplan. — Ringen er sluttet, og vi kan betragte omtalen af spiralkredsløbets kosmiske tilværelser som fuldbyrdet.

Andet afsnit (Livets kosmiske grundplan) – kapitel 8

(Egoisme – Altruisme) – Lektion 63

EGOISME -ALTRUISME

1.

Efter hermed at have gjort rede for de træk, der særligt kendetegner spiralkredsløbets tilværelsesplaner, foreligger der i forbindelse med livets kosmiske grundplan blot et par supplerende emner at gøre rede for. Det første af disse er begreberne "egoisme" og "altruisme".

2.

Når vi i forbindelse med omtalen af livets kosmiske grundplan også skal berøre disse to begreber, skyldes det, at de meget indgående har tilknytning til denne grundplan, nemlig på den måde, at de hver især refererer til en særlig typisk livsindstilling eller livsholdning, der på afgørende vis præger førnævnte grundplan. Således præger den egoistiske livsholdning grundplanen på én måde, og den altruistiske livsholdning på en anden.

3.

Næppe noget menneske kan siges at være uden personlig erfaring for karakteren af den egoistiske livsindstilling. For det er netop den personlige tilknytning til denne livsindstilling, der ligger til grund for, at vi for tiden fremtræder som jordiske mennesker. Således ved vi, at denne livsindstilling i praksis giver sig udslag i en tænke-og væremåde, der alene beskæftiger sig med egne, snævre interesser uden hensyn til, om dette er til skade eller til gavn for omgivelserne. Den egoistiske livsindstilling giver sig kort sagt udslag i egenkærlighed på alle livets områder.

Med hensyn til den altruistiske livsindstilling betegner denne den egoistiske livsindstillings diametrale modsætning. Ganske vist er der også her tale om en indstilling, der i praksis giver sig udslag i en beskæftigelse med egne interesser (!), men der knytter sig til denne livsindstilling det vigtige tillægsmoment, at nævnte beskæftigelse absolut også skal være i kontakt med omgivelsernes og dermed medvæsnernes interesser. Og det medfører, at den altruistiske livsindstilling på alle livets områder kommer til at give sig udslag i kombineret egen-og næstekærlighed.

Det har ofte været hævdet, at den altruistiske livsindstilling blot er en udvidet form for egoisme, og hertil må der fra Martinus side svares, at dette også i en vis udstrækning er fuldstændigt rigtigt. Men udvidelsen består altså i det forhold, at den altruistiske livspraksis altid er til glæde og velsignelse for omgivelserne, mens dette som bekendt langt fra kan siges at være tilfældet med den egoistiske livspraksis. Denne er i langt de fleste tilfælde til direkte smerte og lidelse for omgivelserne, ja finder endog som regel sted på omgivelsernes bekostning.

Når den egoistiske og den altruistiske livsindstilling i kosmisk forstand kan siges at være beslægtede, skyldes det alene den omstændighed, at der i begge tilfælde er tale om dyrkelse af egne, personlige interesser. Og når de samtidig kan hævdes at repræsentere hinandens diametrale modsætninger, skyldes det, at de personlige interesser for den altruistiske livsindstillings vedkommende altid og uden undtagelse angår det formål at være til glæde og velsignelse for næsten og omgivelserne. At kunne dette i alle livets forhold er det ønske, der primært inspirerer og motiverer den altruistiske livsholdning; det repræsenterer det altruistiske væsens primære interesse. Nævnte altruistiske væsen kan således lige så lidt lade være med at interessere sig for sine omgivelseres ve og vel, som det rent

egoistiske væsen kan lade være med kun at interessere sig for sit eget ve og vel, og netop heri kommer såvel ligheden som forskellen på disse to væsenstyper og livsindstillinger til syne.

4.

Man kan nu stille det spørgsmål, hvorfor den verden, vi lever i, fortrinsvis er præget af den egoistiske livsindstillings udslag og næsten ikke kender til virkeligt omfattende udslag af den altruistiske livsindstilling?

-Ja, dette skulle vi i virkeligheden have særdeles gode muligheder for at forstå. Thi svaret fremgår uden videre af, hvad der foran har været nævnt i forbindelse med omtalen af tilværelsesplanerne. Menneskeheden repræsenterer jo en kategori af væsner, der stadig er tilknyttet spiralkredsløbets dyrerige, hvilket igen vil sige, at den repræsenterer en kategori af væsner, for hvem det har været nødvendigt at få fornyet evnen til at kende forskel på godt og ondt, lige som det har været nødvendigt at få den personlige Jeg-fornemmelse fornyet. Menneskehedens øjeblikkelige situation må således ses som resultat af en tilstand, der allerede for adskillige milliarder år siden opstod, nemlig dengang samme menneskehed var tilknyttet et tidligere spiralaafsnits guddommelige verden. Her begyndte evnen til at kende forskel på godt og ondt samt evnen til at registrere den personlige individualitet og det personlige Jeg at svigte, således at en fornyelse af disse to fundamentale evner blev aktuel. Og under indflydelse heraf betrødte menneskeheden vejen ind i en udviklingsbue, der kunne føre den ind på det fysiske plan iklædt et nyt organismeprincip. Og det er netop dette mål, menneskeheden sammen med dyrene nu i så rigt mål har nået, lige som det er det samme mål, det samlede planterige er på vej til at nå. Sammen med dyrene har mennesket erhvervet sig en personlig organisme, som det helt står til den enkelte selv at beskytte, passe og pleje. Og gennem sin tilknytning til denne organisme møder mennesket den fysiske verdens mange forskellige energiformer, hvorunder det belæres om, at nogle af disse energiformer er smertevoldende, mens andre er behagsgivende. Men samtidig belæres det om, at det helt og holdent beror på dets eget initiativ, hvordan dets fysiske skæbne bliver -altså om det opnår kontakt med de behagsgivende, fysiske energier samt undgår berøring med de smertevoldende energier. Der er ingen andre, der sørger for at varetage dets interesser på dette område. Det må det helt og holdent selv gøre, og drevet af sin naturlige tiltrækning mod behagsoplevelser og sin lige så naturlige frastødning fra ubehagsoplevelser gennemfører det da også så vidt muligt en sådan livspraksis. Men det er ikke svært at se, at disse vilkår er én eneste stor appel til praktisering af den egoistiske livsform og dermed til udvikling af talentet for egoistisk livsindstilling; og betænker man hertil, at denne appel nu har påvirket mennesket gennem millioner og atter millioner af år -først som plante, siden som rent dyr og nu som jordisk menneske -da forstår man også, hvorfor den verden, mennesket lever i, i så høj grad er præget af den egoistiske livsindstillings udslag. Væsnerne, der bebor den, indser simpelt hen ikke nogen anden måde at skabe god skæbne for sig selv på. Følgelig praktiserer de den egoistiske livsindstilling på kraft -ja, efterhånden fuldstændigt automatisk som C-viden. Og ergo må menneskets verden komme til at tage sig ud som det, den netop gør, nemlig som en skueplads for egoistisk livspraksis.

5.

Men hvordan kommer så overhovedet den altruistiske livsindstilling ind i verden, kunne man spørge? -Ja, dette er i virkeligheden simplere, end man tror. På et givent tidspunkt vil den fysiske verden for det enkelte individs vedkommende have løst sin særlige opgave, nemlig at forny dets evne til at kende forskel på godt og ondt samt forny dets Jeg-bevidsthed eller Jeg-indstilling. At netop mennesket til en høj grad af fuldkommenhed befinder sig i denne situation, taler i denne forbindelse alt for. Mennesket er jo i vid udstrækning i stand til at kende forskel på godt og ondt, og gennem sin ligefrem automatisk betonedede, egoistiske livsindstilling demonstrerer det på overbevisende måde, at det har

fået sin Jeg-indstilling fornyet. Det tænker så godt som kun på sig selv, lige som det i tilknytning hertil ganske tydeligt er i stand til at skelne mellem sig selv og sine medvæsner. Og netop derved afslører det sig, at den fysiske verden stort set har løst sin store opgave i livets kosmiske grundplans tjeneste - eller rettere sagt sin første opgave. Herefter følger nemlig en anden og mindst lige så vigtig opgave: gennem en vis udvidelse at forvandle den egoistiske livsindstilling til en altruistisk livsindstilling. -Vi skal i det følgende se, hvorledes dette går til.

6.

Når den egoistiske livsindstilling overhovedet lader sig forvandle til en altruistisk livs indstilling, skyldes det simpelt hen de følger, den egoistiske livsindstilling gennem sin praktisering afføder. Disse er nemlig alle uden undtagelse i deres slutfacit at betegne som smerter og lidelser, og de skyldes simpelt hen det enkelte levende væsens tilknytning til skæbneloven. I henhold til denne kan nemlig dette at praktisere egoisme kun medføre, at man selv bliver genstand for egoisme, og det vil igen sige: bliver udsat for virkningerne af andre væsners selvoptagethed og egenkærlighed. Men netop derved afslører den egoistiske livsindstilling på længere sigt sin uholdbarhed og begrænsning: den formår kun at afføde en verden, over hvilken et kosmisk mørke permanent ruger. Nemlig en verden, hvor det enkelte levende væsen må føre en nådesløs kamp for at eksistere, og ydermere en kamp, der i henhold til de gældende vilkår er forudbestemt til at gøre sig gældende som "en alles kamp imod alle". Det er kort sagt en verden, hvor KUMBEL's ord er livspraksis: "Alle tænker på sig selv, kun jeg tænker på mig".

At sådanne vilkår for tilværelse ikke i det lange løb kan virke tilfredsstillende er uden videre indlysende, og det medfører uundgåeligt, at de implicerede væsner langsomt man sikkert retter deres opmærksomhed mod løsningen af det problem at skabe en bedre verden at leve i. Det er netop denne situation, det tyvende århundredes menneskehed befinder sig i! Man er, alene på forstandens grundlag, så ganske småt begyndt at indse, at den egoistiske livsholdning ikke er tilstrækkelig til at sikre den enkelte en virkelig behagelig og sorgløs tilværelse. Som samfundet kompliceres viser den sig tværtimod gang på gang at fremkalde lige de stik modsatte virkninger, nemlig sorger, ulykker, usikkerhed -kort sagt ubehageligheder af alle mulige arter. Og dette medfører, at man langsomt begynder at interessere sig for at gøre den egoistiske livsindstillings holdbarhed som grundlag for en sikker tilværelse til genstand for en nærmere analyse. Og hvad vil så denne analyse afsløre? - Simpelthen, at den egoistiske livsindstilling er totalt uforenelig med nogen som helst form for højere samfundsdannelse samt totalt umulig som grundlag for sikring af en lykkelig tilværelse for den enkelte. En sådan kan KUN skabes på det grundlag, at alle af indre drift hjælper hinanden, tænker på hinanden, interesserer sig for hinanden, viser gensidigt hensyn og gensidig respekt for den enkeltes ret til at leve og være lykkelig. Den kan kort sagt kun skabes på grundlag af den altruistiske livsholdning eller livsindstilling. Altså den livsindstilling, hvor dette at pleje egne interesser simpelt hen er ensbetydende med dette at pleje omgivelsernes interesser. Kun på dette grundlag lader en sikker og lykkelig verden for den enkelte sig etablere. -Dette er, hvad en nærmere analyse alene på fornuftens grund vil afsløre om den egoistiske livsindstillings natur, forudsætninger og virkninger.

7.

Betænker man nu, at den egoistiske livsindstilling er resultat af en lang og dramatisk undervisning udspillet i planteriget og dyreriget, vil man også kunne forstå, at der skal andet og mere end slet og ret en analyse til for at gøre den altruistiske livsindstilling plausibel -endsige føre den ud i praksis. Denne analyse kan kun betragtes som et allerførste skridt på vejen ud af mørket og lidelsen; men den er dog et såre vigtigt skridt, idet den betegner menneskets forstandsbegrundede opdagelse af kilden til al nød og elendighed i verden samt i tilknytning hertil dets opdagelse af grundlaget for denne nød og elendigheds definitive afskaffelse. Men naturligvis indplanter denne opdagelse ikke samtidig i

mennesket den altruistiske følelse, der er selve den altruistiske livsindstillings inspirationskilde og fundament. Dette sker på en helt anden måde. Det sker simpelthen som en organisk proces i menneskets indre, en organisk proces, der på den ene side meget nøje er forbundet med følelseslegemets naturlige vækst, og som på den anden side beror på en skjult værdi og betydning ved samtlige de lidelsesperfaringer, det enkelte menneske gør. Ikke alene er nemlig disse lidelsesperfaringer en direkte følge af væsnets praktisering af egoisme. De medfører også en udvikling af den enkeltes evne til at føle smerter og lidelser på andres vegne. En udvikling, som med hver eneste ny lidelsesperfaring, der gøres, bliver mere og mere mærkbar. Til sidst vil den være så mærkbar, at væsnet konstaterer sig selv udrustet med en medlidenhedsevne, der uden videre sætter det ude af stand til bevidst at påføre andre væsner lidelser. Det kan ligefrem på forhånd i sig selv mærke, hvordan den eller den handling vil føles hos den, den rettes imod, og det gribes af et organisk funderet ønske om kun at gøre det mod andre, som det kunne tænke sig, disse skulle gøre mod det selv. Og dermed er det næste skridt på vejen mod den altruistiske livsindstillings konsolidering i verden taget. -Tilbage mangler nu blot dette, at den altruistisk befordrende medlidenhedsevne skal forvandle sig til en direkte, aktiv kærlighedsevne beroende på en organisk funderet kærlighedsfølelse.

Med hensyn til denne kærlighedsfølelse udvikles denne helt automatisk i takt med udviklingen af det voksende følelseslegeme og intelligenslegeme samt i takt med den hermed forbundne udligning af væsners kønspræg (belyses indgående i afsnit fire). Således bevirker det voksende følelseslegeme, at væsnet begynder at kunne operere med både langt rigere og langt sartere og mere nuancerede følelsesklimaer, end hidtil. Følelsesklimaer, der lader det omfatte sine medvæsner med en helt ny interesse. Hvad angår det voksende intelligenslegeme medfører dette bl.a., at væsnets evne til at sætte sig ind i livets og dermed også i medvæsners forskellige forhold i betydeligt grad udvides, hvilket giver de førnævnte nye følelsesklimaer en meget væsentlig, supplerende dimension. Nemlig en dimension, hvis karakter man måske kommer nærmest ved at henvise til den bevidsthedsindstilling, mødet med en lille dyre- eller menneskeunge sædvanligvis fremkalder hos mennesket. Hos det mere fremskredne menneske vil nemlig dette møde normalt fremkalde en uimodståelig trang til at kærtegne og beskytte ungen, hvilken trang ved nærmere undersøgelse baserer sig på rent umiddelbare, varme og ømme følelser, der meget nøje er forbundet med en forståelse af den nævnte unges spæde og uerfarne situation og tilstand. Og netop derved belyser det fremførte eksempel karakteren af den måde, hvorpå den udviklede intelligens og følelse samarbejder og herunder frembringer høje og sublime tankeklimaer. Nemlig tankeklimaer, i hvilke tilsvarende sublime kærlighedsfølelser trives. -Endelig medfører den føromtalt udligning af kønsforskellen, at de organiske modsætningsforhold fjernes, som hidtil på effektiv vis har holdt væsnerne adskilt i to kategorier, indenfor hver især man bestemt ikke har kunnet føle nogen trang til at kærtegne hinanden. -Hvad vi hermed har prøvet at belyse er altså, at den foran efterlyste altruistiske følelse simpelt hen tilvejebringes gennem vækst og udvikling af det enkelte væsens følelses- og intelligenslegeme, hvortil den naturligt foregående udvikling af kønspræget vil medføre fjernelse af de hindringer, der i særlig høj grad forhindrer væsnerne (inden for samme køn) i at føle trang til at kærtegne hinanden.

8.

Som det heraf fremgår, kan udvikling af en altruistisk livsindstilling forudses at ville finde sted med lige så stor sikkerhed, som det var tilfældet med hensyn til den egoistiske livsindstilling. Ja, i virkeligheden lader det sig iagttage, at det er den altruistiske livsindstilling, der er den primære i tilværelsen, hvilket fremgår af, at den er gældende i de fire for ikke at sige de fem af samtlige seks tilværelsesplaner. Den er således gældende i det rigtige menneskerige, i visdomsriget, i den guddommelige verden og i salighedsriget. Og hertil er den overvejende gældende i planteriget. Det er først i dyreriget, den virkelig afløses af den egoistiske livsindstilling, hvilket vil sige, at denne

sidstnævnte kun har netop dyreriget til skueplads og udfoldelsesområde. Og man vil altså forstå, at denne livsindstilling her kun kommer i betragtning, fordi det simpelt hen er nødvendigt for væsnerne for en tid at være ude af berøring med den altruistiske livsindstilling, nemlig af hensyn til fornyelsen af deres Jeg-indstilling samt deres evne til at kende forskel på godt og ondt -ja, i det hele taget af hensyn til deres samlede sansemæssige forudsætninger. Den altruistiske livsindstilling er altså i virkeligheden den primære i verdensaltet, hvad der betyder, at det faktisk er mere korrekt at betegne den egoistiske indstilling som en indskrænket form for altruisme end omvendt! ! Kosmisk set er egoisme udtryk for altruisme, der er bragt ned til en absolut minimal udfoldelse, nemlig en udfoldelsestilstand, hvor den kun formår at omfatte sit eget ophavs snævre interesser. Dette er den rene egoisme. Herfra og til praktisering af ren altruisme gives der naturligvis en mangfoldighed af mellemstadier repræsenteret ved interesse for f.eks. ægtemage, afkom, familie, venner og bekendte, parti, forening, nation osv., hvilke stadier dermed alle betegner trin på vejen tilbage til den altruistiske livsindstilling.

9.

Vor omtale af begreberne "egoisme" og "altruisme" skal vi afslutte med at påpege disse to begrebers betydning for prægningen af livets kosmiske grundplan. Denne betydning ligger simpelthen i, at de pågældende to begreber står som udtryk for to principielt forskellige livsindstillinger, der hver især opretholder et ganske bestemt sæt vilkår for tilværelse. Disse vilkår kan for den egoistiske livsindstillings vedkommende betegnes som "mørke", primitive og lidelsesfulde, medens de for den altruistiske livsindstillings vedkommende kan betegnes som lyse, højintellektuelle og lykkebefordrende. Det vil igen sige, at den egoistiske livsindstilling ved sin natur giver anledning til eksistensen af en kosmisk mørkezone i tilværelsen, hvorimod den altruistiske livsindstilling giver anledning til eksistensen af en kosmisk lyszone, hvilke zoner for begges vedkommende placerer sig indenfor spiralkredsløbet på bestemte steder af de enkelte spiralfsnit. Således placerer den egoistisk opretholdte mørkezone sig i det tilværelsesplan, vi kender som dyreriget samt til en vis grad i planteriget, mens i modsætning hertil den altruistisk opretholdte lyszone omfatter resten af tilværelsesplanerne plus altså til en vis grad planteriget. Gennem forekomsten af den egoistiske og den altruistiske livsindstilling præges med andre ord livets kosmiske grundplan af henholdsvis en kosmisk mørkezones og en kosmisk lyszones eksistens. Og vi ser, hvorledes disse to zoner af vilkår for tilværelse meget nøje samstemmer med, hvad der foran har været omtalt i forbindelse med den udførlige beskrivelse af de kosmiske tilværelsesplaner. Af denne omtale fremgik det nemlig også – om end indirekte -at spiralkredsløbet for hvert enkelt spiralfsnit rummer en mørkezone og en lyszone, gennem hvilke de levende væsner i al evighed cirkulerer. Og hvad det tyvende århundredes menneskehed angår, befinder denne sig altså som tilknyttet det senere dyrerige i udkanten af mørkezonens på vej bort fra denne. Netop i vor tid er menneskeheden i færd med at gøre et sæt erfaringer, der med al ønskelig tydelighed vil overbevise den om, at det er på høje tid, man begynder at interessere sig for den altruistiske livsindstillings muligheder. Blot på fornuftens grundlag vil det nemlig i dag være muligt at indse, at hvert eneste menneske kun kan stå sig ved, at alle begynder at tjene alle, frem for, at alle kun tjener sig selv og derigennem indirekte bekæmper alle. Fortsætter menneskeheden nemlig med denne fremgangsmåde, vil den også med sikkerhed fortsætte med at frembringe våben til brug for sin kamp for tilværelsen. Våben, der som bekendt nu vil kunne udslette alle. Og dette er der naturligvis ingen som helst, der kan være tjent med -end ikke de stærkeste. Med F.N.'s generalsekretær U'Thants udtalelse i 1962 under en tale i København kan man derfor karakterisere menneskehedens øjeblikkelige situation med ordene: "Vi må elske hinanden -eller dø"! -Dette er simpelt hen de fremtidsmuligheder, den altruistiske kontra den egoistiske livsindstilling herefter har at byde på. Og til den enkeltes beroligelse vil man sikkert ikke være sen til at indse, at alene selvopholdelsesdriften i mennesket burde være tilstrækkelig til at afgøre valget.

Spørgsmål til lektion 63

1. Hvis spiralkredsløbets tilværelsesplaner betegnes med hver sit nummer, hvilket nummer gør da planteriget krav på?
2. Hvad er det, der frem for noget andet markerer, at plantens forvandling til dyr har fuldbyrdet sig?
3. Nævn den generalerfaring, dyret frem for nogen anden gør i den fysiske verden.
4. a) Kan dyret tilskrives kosmisk bevidsthed? b) kan planten?
5. Hvorfor er den fysiske verden velegnet til at foranledige en fornyelse af det levende væsens Jegindstilling?
6. Er der grund til at betragte forvandlingen fra kosmisk bevidst plante til kosmisk bevidstløst dyr som en tragedie; i benægtende fald:
7. Hvorfor ikke?
8. a) På hvad måde svarer den egoistiske og den altruistiske livsindstilling til hinanden, og b) på hvad måde repræsenterer de hinandens diametrale modsætning?
9. Den egoistiske livsholdning i sin renkultur er vidnesbyrd om, at den fysiske verden har løst en meget vigtig opgave i forholdet til det levende væsen: hvad er det for en opgave?
10. Nævn de tre omstændigheder, der vil medføre den altruistiske følelses etablering som et organisk funderet anlæg i mennesket.
11. Hvilken livsindstilling er kosmisk set den primære i tilværelsen: den egoistiske eller den altruistiske?

Løsning til lektion 62's opgavetilæg

1. Når det fremtræder som ateistisk og materialistisk indstillet jordisk menneske henhørende under dyreriget.
2. a) Følelseslegemet er trådt ind i første stadium af sin vækstbue. b) Planteorganismen udviser en første spæd ansats til et perifert sanseapparat.
3. Der savnes veludviklede sanseorganer samt hjerne og centralnervesystem.
4. a) Tyngdelegemet leverer dynamisk kraft b) instinktlegemet omsætter den dynamiske kraft til formålsbestemte automatfunktioner.
5. Tyngdelegemet.
6. Fra væsnets ekstaseoplevelser muliggjort af hukommelseslegemet i forbindelse med guldkopierne og den voksende længsel efter mørket og den fysiske materie.
7. En oplevelsesform, der beror på elementært udviklede perifere sansemekanismer, og som skal dele plads med en totalt indadvendt hukommelsesaktivitet.
8. a) Ja, b) ja.

9. a) Få det åndelige plan b) på det fysiske plan.

10. a) Instinktplanet b) salighedsriget.

11. a) Instinktlegemet b) hukommelseslegemet.

12. Nej, fordi dens opmærksomhed helt er helliget den indre erindringsverden.

13. Tyngdelegemet og den fysiske planteorganisme i forening, assisteret af instinktlegemet (samt følelseslegemet).

14. Det sidste.

P.B. -J.

NB. Disse svar er godkendt af Martinus